

Bovenover ploegen? Het kan iedereen passen

Hebben de akkerbouwers die bovenover ploegen altijd veel grond?

Om daar achter te komen ging LandbouwMechanisatie bij een paar

bovenoverploegers langs. De manier waarop zij werken wisselt sterk.

Hoe ploegen gebruikers van een onlandploeg nu precies? Rijden deze akkerbouwers onder natte omstandigheden nog weleens door de voor, als je überhaupt nog door de voor kunt rijden? Vragen die bij de gedachte aan bovenover ploegen al snel opkomen. Eerst maar eens de extremen in Nederland. De grootste ploeg die in ons land in gebruik is bij de selecte groep bovenoverploegers is een negenschaar onlandploeg. Er staat een 279 kW (380 pk) trekker voor. De kleinste bovenoverploeg is een vijschaarploeg met 110 kW (150 pk) trekker. De grootste combinatie zal niet snel gemeengoed worden, maar de kleinste combinatie is al voor veel akkerbouwers interessant. In totaal ploegen zo'n vijftig akkerbouwers bovenover. Uit een rondgang langs een aantal bovenoverploegers blijkt dat de ervaringen wisselen. Of je nu met een kleine trekker een grote onlandploeg voorbeweegt of andersom, beide kunnen de klus klaren. In het algemeen is de treklijn van de ploeg het best als je dicht naast de voor kunt rijden. Maar dicht naast de open voor rijden betekent ook dat als de

voor instort, de trekker wegzakt en de ideale treklijn naast de voor verlaat. De meeste bovenoverploegers zouden graag rups-trekken gebruiken. Die staan stabiel en de trekker kan met minder slip rijden. Capaciteit, kosten en resultaat vinden de gebruikers belangrijk. Capaciteit blijkt namelijk de belangrijkste reden te zijn om onland te ploegen. Maar met een grote, zware combinatie door de voor rijden is volgens de gebruikers niet meer van deze tijd. Het verdicht de voor te veel. De vlucht die het gebruik van rtk-gps-systemen neemt, zal het onland ploegen ook voor veel akkerbouwers dichterbij brengen. **LM**

Marco Klaver, Kraggenburg

Marcel van der Klooster doet het ploegwerk voor Marco Klaver in Kraggenburg. Sinds 2008 rijdt hij met een New Holland T7040 en vijscharige Kverneland bovenover. De lichte grond in de Noordoostpolder is daarvoor geschikt. "Als onland ploegen niet gaat, dan is het te nat", aldus Van der Klooster. De grond met een afslibbaarheid tot 25 procent laat zich ook in het voorjaar nog goed ploegen als dat in het najaar niet lukt. De aanschaf van een nieuwe grotere trekker maakte de stap naar een grotere ploeg makkelijk. Onland ploegen kwam in beeld omdat de grote trekker ook veel weegt; gewicht dat Klaver niet door de voor wil hebben. De trekker bleek de vijschaar goed te hanteren, maar de uitvoering kon nog worden verbeterd. De trekker reed met de wielen bij een werkbreedte van 45 cm per schaar nagenoeg door hetzelfde spoor. Hierdoor ontstond meer slip en de trekker ging onder nattere omstandigheden spoor zoeken. Breder ploegen bleek

de oplossing en daarom monteerde leverancier Naaktgeboren een zesde schaar. Ook zijn de Michelin Xeobibs 710/60R42 vervangen door Michelin Axiobibs 650/85R38. De Xeobib banden kregen onder nattere omstandigheden minder grip op de bodem. Verder valt het Van der Klooster op dat de hefinrichting op een lage positie staat. De New Holland geeft dat weer in een indexgetal van 0 tot 99. Tijdens het ploegen geeft het scherm 8 aan. De trekkrachtregeling staat op dezelfde positie als tijdens het ploegen door de voor.

Trekker	New Holland T7040
Banden	Michelin Axiobib 650/85R38
Gewicht	8.000 kg (trekker), 2.500kg frontgewicht, 500 kg gewicht in de vorm van een plaat onder de vooras
Ploeg	Kverneland EO, 5+1-scharige ploeg
Oppervlakte bovenover	230 ha
Oppervlakte door de voor	0 ha

Jan de Winter, Biddinghuizen

Biologisch akkerbouwer Jan de Winter uit Biddinghuizen wilde beter met de bodem om gaan en toch een hoge capaciteit halen. Een eco-ploeg bood geen uitkomst. Die kon structuurschade bijvoorbeeld door een late oogst van winterpeen onvoldoende herstellen. Bovenover ploegen op de grote kavels in de Flevopolder bleek een goede optie. De Winter kocht een Challenger-trekker met rupsen van 3 meter lang en 60 cm breed. Het levert een contactoppervlakte van 3,6 m² op. De rups heeft een hoge nok, zodat met minder wielslip over het land wordt gereden. Een vijschaar Kverneland ploeg, waarmee de Winter zowel door de voor als bovenover kan ploegen, hangt achter de trekker. De overbemeten trekker kan de ploeg prima aan, ook bij 1.600 motortoeren. Dat drukt het brandstofverbruik. Verbruikte De Winter met een Steyr 8105 en drieschaar

Rumpstads voorheen ongeveer 1.000 liter diesel, nu is dat 650 liter per kavel met een lengte van 900 meter. De Winter bedient de combinatie teder, op de kopakker stuurt hij voorzichtig om te voorkomen dat de lange rupsen bulten en gaten maken. Ook manoeuvreren op het erf blijft opletten, het blijft tenslotte een lange (starre) combinatie. De Winter ploegt nagenoeg nooit door de voor. De Challenger kan namelijk makkelijker een bredere ploegbreedte trekken; de hoge nokken van de rupsen en de verstelbare afstand tot de voor maken dat mogelijk.

Trekker	Claas Challenger 55C
Banden	2 x 3 m rups van 60 cm breed
Gewicht	12.200 kg (trekker), 700 kg frontgewicht
Ploeg	Kverneland EO, vijscharige ploeg
Oppervlakte bovenover	sinds 2009 ongeveer 240 hectare
Oppervlakte door de voor	nagenoeg niets

Kees en Frans Vrolijk, Fijnaart

Vergroten van de capaciteit is bij Vrolijk de grootste stimulans geweest om de oude vijschaarploeg te vervangen door een zesschaar. Een grotere ploeg vraagt meer trekkracht, toch willen vader en zoon Vrolijk graag een compacte trekker met veel vermogen gebruiken. Onder de goede omstandigheden 'breekt de grond van onderuit lekker uit' en daarom wil Vrolijk niet door de voor rijden. Als de grond losbreekt in de laatste voor, wil je die vervolgens niet vastrijden. Bovenover ploegen is dan de enige oplossing. Bij het ploegen van de eerste percelen is kritisch gekeken naar de aansluiting van de eerste schaar. Op de zware grond rondom Fijnaart (NB) moet de aansluiting optimaal zijn. Doordat de ploeg, door wisseling van grondsoort, smaller en breder dan de ideale ploegbreedte ploegt, moet de eerste schaar al snel 5 tot 10 cm breder of smaller ploegen. Ondanks het gebruik van een rtk-gps-systeem is dit verschil naar de mening van Kees en Frans Vrolijk te groot om fatsoenlijk onland te ploegen. Het afgelopen seizoen is een Challenger MT 765C

rupstrekker gebruikt om ervaring met een rupstrekker op te doen. Een andere reden was om te ondervinden of de Fendt 820 te licht zou zijn om bovenover te ploegen. Dat bleek te kloppen, maar de aansluiting van de eerste schaar was nog niet naar wens. Daarna heeft Vrolijk Landbouw de voorbanden van de 820 met calciumwater gevuld. Nu kijken de leverancier van de ploeg en de gps-specialist naar een oplossing om de aansluiting van de eerste schaar te optimaliseren.

Trekker	Fendt 820
Banden	520/85R42 Michelin Agribib
Gewicht	7.500 kg (trekker), 2 x 300 kg wielgewichten, + 2.500 kg frontgewicht, 2 x +300 kg calciumwater in de voorbanden
Ploeg	Lemken Juwel 8, zesscharige ploeg
Oppervlakte bovenover	25 ha
Oppervlakte door de voor	150 ha